

ΒΙΟΔΕΙΚΤΕΣ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ ΕΝΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΠΑΡΑΚΤΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Περίληψη εισήγησης :

- **Ορισμός:** Βιοδείκτες υποβάθμισης (διαταραχής) σ'ένα οικοσύστημα είναι ορισμένα είδη χλωρίδας ή πανίδας που η συχνή παρουσία τους και ο πληθυσμός τους, δηλώνει ότι ένα οικοσύστημα βρίσκεται σε οικολογική υποβάθμιση και κρίση.
- Τι περιλαμβάνει ένα **μεσογειακό παράκτιο** θαλάσσιο οικοσύστημα.
- Οι πιο **υποβαθμισμένες παράκτιες περιοχές** της **Μεσογείου**.
- Οι **αιτίες** της υποβάθμισης τους.
- Ο **Ευτροφισμός** της παράκτιας και θαλάσσιας χλωρίδας – παραδείγματα (*Ulva lactuca*, *Enteromorpha* sp.).
- Ο **Υπερευτροφισμός**. Οι Αιτίες. Τα **θρεπτικά άλατα** και οι κλιματικές αλλαγές. Η **άνοδος της μέσης θερμοκρασίας της Μεσογείου**.
- Η << **κόκκινη παλίρροια** >> των δεινομαστιγιωτών .
- **Ξένα είδη θαλάσσιας χλωρίδας** που εισβάλλουν στη Μεσόγειο.
- Η περίπτωση του χωροκατακτητικού χλωροφύκου **ταξιφόλια** (*C. taxifolia*)- Η **Ερημοποίηση** που προκαλεί στους βυθούς.
- Το φαινόμενο του **υπερπληθυσμού** στη θαλάσσια και παράκτια πανίδα σαν βιοδείκτης, χαρακτηριστικά παραδείγματα ειδών π.χ. το **ζωοπλαγκτόν ακάρτια** (*Acartia clausi*), ο **ασημόγλαρος** (*Larus argentatus*) κ.ά.
- Γιατί κυριαρχούν μόνο ορισμένα είδη στην παράκτια ζώνη, οι περιπτώσεις του **κέφαλου** (*Mugil cephalus*), του **γοβιού** (*Gobius* sp.) και της **χρωμίδας** (*Chromis chromis*).
- Οι επιπτώσεις της **μείωσης της βιοποικιλότητας**.
- Οι ολέθριες επιπτώσεις του φαινομένου της **Αθροιστικής Παράκτιας Επιβάρυνσης** από τα τοξικά << **κοκτέιλ** >>.
- Οι **ομαδικοί ξαφνικοί θάνατοι** θαλάσσιων ζώων ως βιοδείκτες υποβάθμισης. Παραδείγματα, οι επιπτώσεις του **ιού πνευμονίας** *Morbillivirus* στα θαλάσσια θηλαστικά.
- **Ξένα είδη θαλάσσιας πανίδας** που εισβάλλουν στη Μεσόγειο από τη **διώρυγα του Σουέζ**. Παραδείγματα (*Lagocephalus sceleratus*, *Fistularia commersonii*, *Charybdis longicollis* κ.ά), αιτίες και επιπτώσεις. Θα μειωθεί η **βιοποικιλότητα** των μεσογειακών ενδημικών ειδών;
- **Νανισμοί, γιγαντισμοί, μεταλλάξεις, εξαφανίσεις** ειδών.
- **Σπάσιμο τροφικών αλυσίδων** στη θάλασσα. Οι αιτίες. Το **κτενοφόρο** *Mnemiopsis* sp. Ο ρόλος του **έρματος των δεξαμενοπλοίων** στην είσοδο ξένων ειδών στη **Μεσόγειο** και **Μαύρη Θάλασσα**.
- **Πώς πρέπει να χρησιμοποιείται** η μέθοδος των βιοδεικτών υποβάθμισης.
- **Εποχικές παρατηρήσεις**. Συγκριτικές παρατηρήσεις γειτονικών παράκτιων οικοσυστημάτων.
- Χρειάζεται να γίνεται **συνδυασμός** αυτής της μεθόδου με **φυσικοχημικές παρατηρήσεις**;
- Τα πιο **πρόσφορα πεδία** για την μελέτη της παράκτιας ζώνης.

Βιβλιογραφία

- 1) **Το θαλάσσιο περιβάλλον**, εκδ. Ελληνικά Γράμματα-ΔΙΠΕ, 2008.
- 2) Λ. Λουκά **Τα επικίνδυνα ψάρια και άλλα ζώα των θαλασσών της Κύπρου**, εκδ. Φιλόκυπρος, 1985.
- 3) K. Gaston - J.Spicer, **Βιοποικιλότητα**, εκδ. Univ. Studio Press, 2008.
- 4) I. Chorus ,**Toxic cyanobacteria in water**, E. Spoon edit.-WHO, 1999.
- 5) **Aquatic alien species and the water framework directive**, Ε.Ε, 2006.

Επιμέλεια : Στροφύλας Διονύσιος – Βιολόγος
--